

Kanadska naftna kompanija Bankers Petroleum i albanska Nacionalna agencija za upravljanje prirodnim resursima dogovorili su se u ponedjeljak o nezavisnoj procjeni vrijednosti ulaganja strane kompanije, objavio je BIRN. Pitanje stvarnih ulaganja naftne tvrtke već je više godina predmet spora s državom. Naime, Bankers Petroleum je 2004. godine dobio koncesiju na 25 godina za eksploataciju naftnog polja Patos-Marintza, najvećeg kopnenog naftnog polja u Europi, a nešto kasnije i polja Kuçova. Tada tek mala tvrtka, Bankers je prilikom preuzimanja prava na koncesiju od većih tvrtki, poput britanskog Premier Oila i austrijskog OMV-a, uspio s albanskom vladom dogovoriti izrazito povoljne uvjete.

Na ime nužnog transfera tehnologija i modernizacije eksploatacije nafte, država se odrekla svake koncesijske naknade osim poreza na dobit. No ni porez se ne prikuplja sve dok tvrtka može dokazati kako njezina ulaganja premašuju prihode. Međutim, kako se s vremenom ispostavilo, Bankers Petroleum, koji je u međuvremenu postao uvjerljivo najveća tvrtka u Albaniji, nije bio osobito zainteresiran da prikazuje svoje prihode državi, već je (prema brojnim kritičarima u Albaniji) fiktivno prebacivao svoja sredstva na off-shore tvrtke kćeri i knjižio ih kao ulaganja u osnovnu djelatnost te tako potpuno izbjegao plaćanje poreza državi čak i u periodu kada je (poput 2008.) ostvario prihode od vrtoglavih dvije milijarde dolara. Nesposobna da natjera tvrtku da plati porez i kompenzira eksploataciju nafte koja je između ostalog i uzrok znatnog onečišćenja u okolici grada Fiera na jugu zemlje, država je ipak uvela skromnu rudnu naknadu od 10%, no pitanje neplaćenih poreza pri tom je ostalo neriješeno. Nakon što je albanska porezna uprava izračunala kako je Bankers dužan državi 50 milijuna eura, koncesionar je inzistirao na "nezavisnoj" procjeni na što je vlada suočena s izrazito nepovoljnim uvjetima propisanim ugovorom i pristala, odustajući tako čak i od svog prava da nadzire plaćanja poreza na teritoriju Albanije. Treba usput podsjetiti i kako u Albaniji benzin za potrošače prema prihodima kućanstva spada među najskuplje u svijetu.

izvor: bilten.org